

"LAJVA LIFE"

Av

Maja Waltré

EXT. VID SKOG - KVÄLL

En kväll i maj utanför Göteborg. Det regnar. CHRISTA, 21, ligger under en lastbil tillsammans med sin hund LYKKE.

Christa har gjort det mysigt med filter och ljus. Det ser tryggt ut. Christa lägger sig till rätta ovanpå sovsäcken, med en filt över sig. Hon kliar Lykke bakom örat och blåser ut ljuset.

EXT. TJÄRN VID EN SKOG - GRYNING

Den snart stigande solen vävs in den mjuka dimman ovanpå vattnet. Skiftningar av himlens djupa blågrå kontrasterar mot tjärnets svarta. Det är stilla men fåglarna sjunger.

Jossan sitter på huk några meter från vattnet och justerar slutartiden på sin kamera. Hon tar en testbild, men finner den intetsägande.

Hon gäspar, kisar med ögonen och ser färgerna flyta in i varandra. Hon får en idé och för kameran sakta sidlängs, baserat på tekniken intentional camera movement.

Jossan ser på bilden och får vittring. Hon experimenterar med bilder av himmel och vatten tagna i olika hastigheter och rörelser: lodräta, horisontala, diagonala.

Jossan blir uppslukad av fotandet och byter motiv allt eftersom: reflektioner av träd i vattenpölar med bensin i, improviserade stilleben av plast och moder jord, grönska.

EXT. SJÖ VID EN SKOG - MORGON

Jossan går genom skogen tillbaka till vägen. Hon stannar vid en bensinstation och får syn på en människa, vars fötter sticker ut från en långtradare. Hon ändrar kamerans inställningar och fotar den märkliga synen.

INT. LASTBIL - MORGON

Lastbilschauffören gör sig klar för att köra. Han upptäcker Christa i backspegeln. Han svär och far ut ur bilen. Han drar ut Christa i fötterna. Hon protesterar högljutt.

Chauffören projicerar sin chock med vrede. Christa ser skrämmd ut. Han står ovanför Christa. Han pratar med östeuropeisk brytning.

CHAUFFÖR

You know what happen to me if I
kill you? (Paus) I go to prison.

Chauffören släpper henne, men står ännu nära. Han klappar
sig själv över bröstet.

CHAUFFÖR

Hard worker. For family.

Christa är påtagligt illa berörd och tittar ner i marken.

CHRISTA

Let me go, please.

Lykke skäller. Christa hyssjar henne, vill inte förvärra
situationen. Chauffören blir skuldmedveten och backar ett
steg.

CHAUFFÖR

Sorry I yell.

Christa tar tillfället i akt att rymma och springer.
Chauffören ropar efter henne.

CHAUFFÖR

Accept my apologise, stupid girl!
You scared me. Wait!

Chauffören följer Christa med blicken. Han går tillbaka
till bilen. Jossan dokumenterar hela förloppet med sin
kamera.

INT. GALLERI - FÖRMIDDAG

Tavlor står lutade mot väggen i ett galleri inför en
kommande utställning.

Motiven föreställer nedlagda fabrikslandskap i en orange-
turkos färgskala och en estetik som för tankarna till
Vilda västern.

GALLERISTEN, en kvinna i 40-årsåldern och konstvärldens
nya stjärnskott, KONSTNÄREN, 35, betraktar tavlorna i
mitten av salen.

GALLERISTEN

Är vi nöjda såhär?

KONSTNÄREN

Takljuset behöver dimmas lite, i
alla fall på dagtid.

GALLERISTEN

Mmh-mmh-mmh.

KONSTNÄREN

Just nu förringar de färgerna i
tavlan.

GALLERISTEN

Ja, det är uteslutet. Fan. Då
behöver vi köpa nya.
(ropar) Jossan?

Galleristen spetsar öronen i väntan på svar.

INT. KONTOR - FÖRMIDDAG

Ett anonymt möblerat mötesrum. På en hylla samsas växter
i behov av omsorg, med böcker av eller om namnkunniga
konstnärer.

Jossan sitter med hörlurar och skriver ett
pressmeddelande. På en namnskytt fäst på tröjan står det
"PRAKTIKANT".

GALLERISTEN (O.S.)

Jossan!

Jossan infinner sig i dörröppningen, med ena hörluren på
och andra bakom örat. Galleristen gestikulerar att hon
ska ta av hörlurarna. Jossan lyder.

GALLERISTEN

Kan du ta fram ett par offerter
på armaturer?

JOSSAN

Arm-a-tur? -Er? I plural?

GALLERISTEN

Ja. På fem... Tio stycken.

JOSSAN

Alright.

Jossan går tillbaka.

EXT. GATA - KVÄLL

Det är en av årets första ljuvliga försommarkvällar. Människor trängs på uteserveringar eller är på väg till en. Jossan är en av dem. Hon är nedklätt uppklädd.

Jossan får syn på Christa och Lykke, som sitter på en filt utanför en klädbutik. Vid första anblick ser Christa ut som en regelrätt hipster. Vid närmare anblick ser hon smutsig ut, har ovårdade tänder och trasiga kläder.

Christa spelar gitarr och sjunger en visa som hon har kommit på själv. Ingen förbipasserande tar någon notis om Christa.

Jossan ställer sig en bit bort och fotograferar. Christa har en helt annan utstrålning nu: karismatisk, trotsig, intensiv.

CHRISTA

(Sjunger)

Arta-racka-dunka-banka
Snuten kommer, göm dig fort
Vad du gjort eller inte kvittar
Det är samma sak som vanligt

Dom tror att dom kan härja vilt
För att dom har en blågul skylt
Vi kan också visa att
Vi inte godtar allt

Vi kan höja rösten
Vi kan också sänka börsen
Vi kan vara helt discusting
Om det är det ni vill

Följ med till Kalle Anka-världen
Ta med dig en snaps på färden
Det är väldigt roligt
Du borde prova själv

Du ska inte vara rädd
Nej, bara ta ett litet bloss
Gärna fyra, fem och sex
Så får du se själv

Detta är en sång av mig
Som är gjord bara för dig
Och till alla andra som
Känner så som jag.

Christa tar ett sista ackord som avslutar låten. Christa ser direkt på Jossan.

CHRISTA
Hey paparazzi!

Jossan slutar fotografera.

CHRISTA
Varför fotar du mig? Kan väl
gömma dig lite bättre åtminstone.

Jossan går fram och visar sin studentlegitimation

JOSSAN
Jag är inte polis om det är det
du tror.

Christa studerar studentlegget, flinar och ger tillbaka det. Jossan flinar också.

CHRISTA
Inte den bästa bilden på dig, va?

JOSSAN
Nej, inte direkt. (Paus) Häng med
och ta en öl då.

Christa ser misstänksamt på Jossan. Lykke nafsar på Jossan. Jossan klappar hunden milt.

Christa reser sig upp och samlar ihop sina saker.

EXT. UTESERVERING - KVÄLL

Jossan och Christa sitter på ändan av ett tomt långbord på en uteservering. Framför sig har de varsin öl. Christa tittar på bilderna som Jossan just tog av henne och ler.

JOSSAN
Förlåt att jag frågar, men...
Gömmar du dig för polisen?

Christa tar ner kameran och observerar Jossan ett ögonblick.

CHRISTA
Dom tror att jag är inblandad i
en misshandel, men som vanligt
var jag bara på fel plats vid fel
tillfälle.

JOSSAN

Kan du inte bara säga att du inte gjorde det?

CHRISTA

Det är inte så det funkar.

JOSSAN

Hur funkar det då?

CHRISTA

Jag vet inte ens om dom vill sätta dit mig för nåt. Jag orkar bara verkligen inte snacka med dom igen.

JOSSAN

Jag har jättebra erfarenheter av polisen.

CHRISTA

Jaha, okej. Mina erfarenheter av polisen börjar och slutar med att jag blir fucked-over av nåt pucko. Å när jag säger "nåt pucko" så menar jag: mamma, pappa, LVU, ex, vänner, vården. Snuten också, för den delen.

JOSSAN

Fan vad sjukt.

Christa ser utmanande på Jossan. Jossan möter hennes blick.

JOSSAN

Jag lovar att aldrig svika dig.

CHRISTA

Du lovar?

JOSSAN

Ja.

Jossan böjer sig fram och viskar till Christa.

JOSSAN

Vad heter du?

Christa viskar tillbaka.

CHRISTA

Christa. Vad heter du?

JOSSAN

Jossan

De ser på varandra med ömsesidig förtrolighet, med huvudena tätt, tätt och pannor som nuddar. Sorlet från uteserveringen tonar ner. Jossan överväldigas av ömhet för Christa.

FRANK, 26, en urstockholmare, pratar fort och ständigt, frispråkig, älskvärd med förbehåll, tar ett hårt tag om Jossans axel och löser henne ur det magiska ögonblicket.

FRANK

Jossan fucking Lind. Det ante mig att du skulle vara här först. Hur. Är. Läget?

Han kindpussar Jossan och får syn på Christa. Han lutar överkroppen bakåt och synar Christa uppifrån och ner.

FRANK

Nämen hoppsan! Vem fan har vi här då?

Christa känner sig hotad och krymper. Jossan ser ett unisont glittrande gäng ansluta bakom Frank.

SUSANNA, 22 glittrar bokstavligen i ansiktet och har en avancerad sci-fi-frisyr.

MARAL, 25, har lugg, page, eyeliner, rött läppstift, öppet ansikte, blå jeansjacka, men i övrigt svarta kläder.

JONTE, 24, har en charmigt rufsig frisyr och en välstruken outfit av färgglada loppisfynd.

Susanna kastar en snabb blick på Christa och sätter sig på tryggt avstånd två platser ifrån både Jossan och Christa.

Maral ger Susanna en ogillande blick, men sätter sig till slut bredvid henne.

Jonte sätter sig mittemot Susanna. Frank flackar stressat med blicken mellan de uppdelade sällskapen.

FRANK

Jag tar första rundan.

Frank går in. Exkluderingen är total, som om de andra faktiskt hörde till ett separat sällskap.

CHRISTA

Tänker dom inte hälsa på dig?

JOSSAN

Pappskallar hela bunten. Skit i dom.

Maral lutar sig fram och ser pillemarisk ut. Hon pratar på bred skånska.

MARAL

Vem är det du kallar för pappskalle?

Maral ler avväpnande mot Christa. Christa tycker genast om henne.

MARAL

Hej! Vem är du?

CHRISTA

Christa.

MARAL

Jag heter Maral. Jag - eller vi -
(Maral nickar mot de andra)
pluggar med Jossan.

Jossan ser bort på Jonte och Susanna. De diskuterar. Susanna tycks upprörd.

SUSANNA

Så du förnekar alltså att konstfältet lider av ett kolonialt arv?

JONTE

Det gör jag inte. Men objektivt sett är det faktiskt inte så illa som du beskriver det.

Susanna räknar på fingrarna.

SUSANNA

Det är präglad av homogenitet,
klasshat, strukturella normer,
hierarkier - och det är ett
jätteproblem.

Maral fejkhostar.

MARAL

Hycklare.

Susanna kommer av sig och steltnar till.

SUSANNA

Du fattar ju att jag hör dig?

MARAL

Shit! Så du är kapabel att lyssna
på nån annan än dig själv?

Maral drar en teatraliskt lättad hand över pannan, följt
av ett stryptag på sig själv med utsträckt tunga.
Susanna bibehåller lugnet trots personangreppet.

SUSANNA

Blir ändå lite överraskad att du
av alla har några invändningar
kring det här.

MARAL

Men kära nån, var det inte du som
påstod att du inte ser färg i typ
i förrigår?

SUSANNA

Det har jag aldrig sagt.

Maral formar fingrarna som citationstecken.

MARAL

"Okej".

Jonte tycker Maral är jobbig och vänder sig till Susanna.

JONTE

Jag har jobbat pisshårt för att
komma in på konstskola. Det är
lite tröttsamt att alltid behöva
anklagas för att "vara man" typ.
Sorry, not sorry.

MARAL

Chilla, ingen kommer ta platsen från dig.

SUSANNA

Fan vad du är på hugget idag.

MARAL

Please. Det är ofattbart LOL att du lajvar nåt slags "alla minoriteters försvarare", när du i själva verket upprätthåller varenda grej du kritiserar. Det är bara ord för dig. Ord ord ord, noll substans. Du har ingen aning om vad du snackar om.

Maral lutar huvudet bakåt och halvskriker upprymt och nöjt. Frank kommer ut med fyra öl.

SUSANNA

Du är orättvis och fruktansvärt otrevlig nu.

Maral gör en ironiskt ledsen min med nerdragna mungipor. Jossan fnissar. Christa ser obekväm och malplacerad ut.

Frank slår sig ner. Christa går på toaletten. Frank reser sig upp och följer efter.

INT. UTANFÖR TOALETTBÅS - KVÄLL

Frank rättar till håret i spegeln. I reflektionen ser han Christa komma ut från toaletten. Han vänder sig om.

FRANK

Heeej! Christa var det va?

Christa nickar knappt märkbart. Frank lutar sig närmare och sänker rösten.

FRANK

Jag skulle inte kunna... köpa lite eh... av dig?

Christa ignorerar honom och tvättar händerna.

FRANK

Det kan va vår hemlis. Snälla, kom igen! Du räddar efterfesten.

Christa försöker gå förbi honom. Frank hejdar henne och trycker en 500-sedel i Christas hand. Christa ser apatiskt mellan pengarna och Frank.

Frank plussar på köpet med ytterligare en femhundring. Christa ser motvilligt på sin hand, med pengarna i.

EXT. UTANFÖR UTESERVERING - KVÄLL

Jossan och Maral röker cigg några meter från uteserveringen. Christa passerar dem skyndsamt. Jossan ursäktar sig, silar iväg ciggen och springer efter.

JOSSAN

Christa! Christa! Hallå, vänta då.

Christa stannar och vänder sig om.

JOSSAN

Ska du gå?

CHRISTA

Japp.

JOSSAN

Kan inte jag få ditt nummer då?

Jossan ger henne sin telefon. Christa skriver in numret. De ser på varandra. Jossan gör en ansats att krama henne med den högra armen först, men Christa hejdar henne och byter arm.

Christa mumlar i Christas öra.

CHRISTA

Närmare hjärtat så.

Christa fortsätter gå. Jossan följer henne med blicken.

INT. KONTOR PÅ GALLERI - DAG

Jossan skriver ut inbjudningar på skrivaren.

Galleristen sitter vid sitt skrivbord. Hon slår ihop sin laptop och placerar den ovanpå (Jossans) portfolio.

Hon samlar ihop sina saker, redo att gå.

Jossan skyndar fram.

JOSSAN

Hade du tid att ge feedback på
mina bilder?

Jossan ger henne sin portfolio.

Galleristen ögnar snabbt igenom ett urval av de abstrakta
bilder Jossan tog vid tjärnet. Bilderna har otvivelaktig
verkshöjd.

Galleristen avslöjar inte med en min vad hon tycker om
dem. Till slut slår hon ihop portfolion och ser på
Jossan.

GALLERISTEN

Fina. Kan bli en trevlig
almanacka att ge bort i julklapp.

Det är det sista Jossan vill höra. Hon svarar defensivt.

JOSSAN

Jag gick på känsla.

GALLERISTEN

Du måste vilja något med
fotandet, Jossan.

Galleristen reser sig upp.

JOSSAN

Jag har något... Jag har inte
hunnit framkalla dom än. Vänta.

Galleristen är missnöjd med Jossans bristande lyhördhet.

Jossan tar fram kameran från kameraväskan. Hon skrollar
fram till bilderna på Christa och lastbilschauffören. Hon
räcker över kameran till Galleristen.

Jossan biter på tumnageln och studerar Galleristen
otåligt och spänt. Galleristen rynkar pannan
koncentrerat.

GALLERISTEN

Har du tagit dom här?

JOSSAN

Ja.

GALLERISTEN

Hmm. Hmm-hmm-hmm. Jada Jossan.
Kanske lite onödigt att servera
bubbel framför ett rum som står
helt tomt?

Jossan försöker tolka innebörden av vad hon menar.
Galleristen blir otålig av Jossans trögtänkthet.

GALLERISTEN

Jag vill ställa ut dina bilder.
Här.

Jossan kan knappt tro det och vet inte vad hon ska säga.

GALLERISTEN

Får väl säga grattis då! (Paus)
Den här flickan på bilden, jag
behöver träffa henne.

JOSSAN

Varför då?

GALLERISTEN

Varför då? För att du precis
gjort henne till en del av den
här utställningen.

Jossan begrundar innebörden av den informationen. Glädjen
över att ställa ut sina bilder byts ut mot oro.

INT. GALLERI - DAG

Tavlorna med fabrikmotiv har satts upp på väggen. En stol
står mitt i rummet. Konstnären justerar den mikroskopiskt
och backar sedan för att se att det ser rätt ut.

Det ringer på dörren. Konstnären går för att öppna. Hon
passerar Jossan, som står vid ett bord och lägger
inbjudningskort i kuvert.

Konstnären har ner ett inbjudningskort på golvet i
farten, men varken hon eller Jossan upptäcker det.

Konstnären öppnar dörren. Där står Christa.

KONSTNÄREN

Vad bra att du kunde komma!
Helena heter jag och det är jag
som är konstnären.

Konstnären sträcker fram handen. Christa hälsar och ser in i galleriet. Hon får syn på Jossan, som ser trängd ut.

KONSTNÄREN

Stig på.

Christa går in. Christa böjer sig ner för att ta av sig skorna. Hon ser inbjudningskortet, vilket Jossan ser.

KONSTNÄREN

Du kan behålla skorna på.

Christa viker ihop inbjudningskortet och lägger det i fickan. Jossan vill hindra henne, men vet inte vad hon ska säga. Konstnären babblar på.

KONSTNÄREN

Ditt jobb går i stort sett ut på att sitta på en stol i en timme, medan jag filmar dig. Det är helt och hållet till för min konstnärliga process och kommer inte visas nånstans. Och för det får du 2000 spänn. Låter bra va?

Christa nickar medan hennes ögon vandrar.

INT. GALLERI - DAG

Christa sitter på en stol i mitten av huvudsalen. Christa ser sig ideligen omkring. Hon har ett oroligt kroppsspråk och svårt att sitta still.

Konstnären står bakom en videokamera på stativ, lite längre bort. Hon betraktar Christa med koncentrerad min, som om hon vore ett studieobjekt.

Konstnären förser Christa med ett glas vin, som hon fyller på allt eftersom, medan hon springer fram och tillbaka mellan Christa och kameran, för att se hur Christa ser ut i bild.

Konstnären ger Christa en tändare och ett paket cigg.

KONSTNÄREN

Det är lite spartanskt här, så det är bara att fimpa på golvet.

Christa tänder en cigg.

INT. GALLERI - KVÄLL

Jossan dammsugar upp aska och fimpar på golvet och plockar undan glas.

INT. KONTOR PÅ GALLERIET - DAG

Konstnären har jobbmöte.

KONSTNÄREN

Tanken är att vi ska konfrontera publiken med deras fördomar. Alltså swoosh i händerna på dom. Du får gärna experimentera med att spela på fördomar och att vara lite mer "civiliserad", om du förstår vad jag menar.

Kameran vänds till andra sidan bordet, där en ung SKÅDESPELERSKA sitter. Hon är klämkäck.

SKÅDESPELERSKA

Det låter som en jättespännande utmaning. Bra projekt. Känns kul och viktigt att vara med!

Konstnären ser belåten ut.

INT. SOVRUM - NATT

Jossan vaknar från en mardröm. Hon är i sömnparalys. Hon försöker skrika men kan inte. Hon försöker röra på sig, men kan inte. Bara hennes ögon rör sig, och de uttrycker skräck. Jossan är livrädd.

Vid änden av sängen "ser" hon Christa stå med Lykke i famnen.

INT. GALLERI - KVÄLL

En vernissage äger rum. "Fint folk" i fina kläder dricker bubbel, minglar runt mellan rummen och småpratar. Jossan tar emot gratulationer med spelad entusiasm.

En performance börjar. Skådespelerskan "tolkar Christa" på en stol i mitten av rummet. Jossan tycker att performansen är smaklös och vidrigt kränkande, men säger ingenting.

Jossan måste ut. På vägen ut tar hon med sig en flaska prosecco. Hon passerar en rostig skottkärra med organiska

material, bland annat stenar, bröd, koppar, vitsippor.

Minglet fortsätter. Christa gör entré. Hon passerar den rostiga skottkärran. På en skylt intill har verket namngetts Bestånd.

Av informationen under framgår det att verket symboliserar evolutionen och tidens cykler. Under kvällen avses föremålen bli utplacerade av utställningens GÄSTER.

Performansen pågår fortfarande, men Christa märker det inte. Några av åskådarna hajar till vid åsynen av Christa. Christa passerar UFFE LUNDELL, 70 och hans dotter SANNA LUNDELL, 41. Uffe tänker högt.

UFFE

Kan hon vara en del av
utställningen?

Christa går in i det mindre rummet där Jossans konst hänger. När Christa ser bilderna från bensinstationen drabbas hon av överklighetskänslor och panik. Christa måste ut.

Christa upptäcker performansen. Ansikten överallt. Några möter hennes blick. De flesta gör det inte. Jossan ringer upp Christa. Christa ser sig omkring och svarar till slut.

CHRISTA

Var är du?

JOSSAN

På nån gata.

Christa får syn på Jossan från fönstret. Jossan håller prosecco i ett glas. Hon ser inte Christa.

JOSSAN

Du, asså, jag är så himla ledsen,
men utställningen är inställd.
Det är ingen idé att du kommer
hit.

Jossan upptäcker Christa i fönstret. Jossans kropp stelnar. Jossan skäms. De ser på varandra, länge. Christas blick är öppen och undrande, men uttrycker fasa.